

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
แผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าฯ

เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่มีวิสัยทัศน์ที่จะกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทยในปี พ.ศ. 2562 โดยมีพันธกิจที่สำคัญคือพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคในสัตว์ให้หมดไปจากประเทศไทย พัฒนาศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดให้มีมาตรฐานเพื่อการบริหารจัดการสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบตามหลักสวัสดิภาพ พัฒนาแนวทางการควบคุม ป้องกันและการดูแลรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคนร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมและผลักดันให้ชุมชนและท้องถิ่นมีบทบาทในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเยาวชน ประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าไม่ให้มีผู้เสียชีวิต พัฒนาระบบฐานข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าและการบูรณาการเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีระบบรายงานติดตามประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าประสงค์ ซึ่งเป้าประสงค์ที่สำคัญคือไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงมีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงานหลัก 5 หน่วยงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์	รับผิดชอบโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ยุทธศาสตร์ที่ 2	การจัดการระบบศูนย์พักพิงสัตว์	รับผิดชอบโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ยุทธศาสตร์ที่ 3	การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคพิษสุนัขบ้าในคน	รับผิดชอบโดยกระทรวงสาธารณสุข
ยุทธศาสตร์ที่ 4	การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น	รับผิดชอบโดยกระทรวงมหาดไทย
ยุทธศาสตร์ที่ 5	การประชาสัมพันธ์	รับผิดชอบโดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ยุทธศาสตร์ที่ 6	การบูรณาการและการบริหารจัดการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้า	รับผิดชอบโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ยุทธศาสตร์ที่ 7	การติดตามประเมินผล	รับผิดชอบโดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ยุทธศาสตร์ที่ 8	การพัฒนานวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี	รับผิดชอบโดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วงเงินงบประมาณที่ใช้ในการขับเคลื่อนตั้งแต่ปี 2560-2563 จำนวน 1,305,910,885 บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ยุทธศาสตร์	หน่วยงานที่ขับเคลื่อน	งบประมาณ (บาท)	ร้อยละ
1. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ เป้าประสงค์ : ไม่พบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในประเทศไทย	กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	257,400,000	16
2. การจัดการระบบศูนย์พักพิง เป้าประสงค์ : มีศูนย์พักพิงสัตว์มาตรฐาน โดยยึดหลักสวัสดิภาพสัตว์และความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	225,000,000	14
3. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคน เป้าประสงค์ : ไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า	กรมควบคุมโรค	61,755,000	4
4. การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น เป้าประสงค์ : ไม่พบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น	684,200,000	44
5. การประชาสัมพันธ์ เป้าประสงค์ : การเสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์	กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	89,000,000	6
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้า เป้าประสงค์ : มีระบบฐานข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าหนึ่งเดียว เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคนและสัตว์ และมีศูนย์บัญชาการเหตุการณ์	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	148,240,000	9
7. การติดตามและประเมินผล เป้าประสงค์ : ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ดำเนินการในระดับพื้นที่ของจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี ๒๕๖๒	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	๐	
8. การพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี เป้าประสงค์ : การสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการควบคุมโรคและจำนวนประชากรสุนัขและแมว	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	97,715,885	6
รวม		1,563,310,885	100

ผลการดำเนินงานรายยุทธศาสตร์ (ข้อมูลจากภาวะการประชุมคณะกรรมการฯ วันที่ 20 เมษายน 2561)

ยุทธศาสตร์	ผลงาน
<p>1. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ เป้าประสงค์ : ไม่พบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ในประเทศไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2561 พบโรค 47 จังหวัด พ้นระยะการประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ 8 จังหวัด ยังคงประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ 39 จังหวัด ซึ่งอยู่ระหว่างการเร่งรัดควบคุมโรคทุกจุดเกิดโรค ● ผลการฉีดวัคซีน (กรมปศุสัตว์+อปท.+สพยบาลสัตว์) 4,374,516 ตัว เป้าหมาย 8,240,000 ตัว คิดเป็น 53% ● ผลการฝึกอบรมอาสาปศุสัตว์ผู้ฉีดวัคซีน 43,354 คน จากเป้าหมาย 17,500 คน คิดเป็น 248% ● ผลการผ่าตัดทำหมัน 169,145 ตัว เป้า 300,000 ตัว คิดเป็น 56% ● เก็บตัวอย่างส่งตรวจ 5,052 ตัวอย่าง เป้า 7,825 ตัวอย่าง คิดเป็น 65% พบโรค 815 ตัวอย่าง คิดเป็น 16% ของตัวอย่างส่งตรวจ (815/5,052) ● จัดซื้อรถผ่าตัดทำหมันเคลื่อนที่ 2 คัน ● จัดซื้อกรงกักสัตว์ 385 กรง (จังหวัดละ 5 กรง)
<p>2. การจัดการระบบศูนย์พักพิง เป้าประสงค์ : มีศูนย์พักพิงสัตว์มาตรฐาน โดยยึดหลักสวัสดิภาพสัตว์และความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างศูนย์พักพิงสุนัข 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา อุดรธานี เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช และกรุงเทพฯ-อุทัยธานี ● นครราชสีมา มีความก้าวหน้า 70.12% ● อุดรธานี ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ● เชียงใหม่ อยู่ระหว่างการขอใช้พื้นที่ 117 ไร่ จากหน่วยงานที่เป็นเจ้าของ ● นครศรีธรรมราช อยู่ระหว่างการดำเนินงาน ● กรุงเทพฯ-อุทัยธานี ดำเนินการเรียบร้อย ปัจจุบัน มีสุนัข 4,738 ตัว ทุกตัวได้รับการทำหมันและฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า
<p>3. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปี 2561 พบผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้า 8 ราย (จังหวัดละ 1 ราย) คือ สุรินทร์

ยุทธศาสตร์	ผลงาน
<p>เป้าประสงค์ : ไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า</p>	<p>สงขลา ตรัง นครราชสีมา ประจวบคีรีขันธ์ บุรีรัมย์ พัทลุง และหนองคาย</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เปิดศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า และศูนย์ตระหนักรู้โรคพิษสุนัขบ้า ● สำรวจจำนวนวัคซีนสำหรับคนและอิมมูโนโกลบูลินทั่วประเทศ ● ออ.ประชุมหน่วยงานและบริษัทผู้นำเข้าวัคซีนเพื่อประมาณการวัคซีนและเร่งรัดการนำเข้า ● จัดประชุมเครือข่ายโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
<p>4. การขับเคลื่อนการดำเนินงานโรคพิษสุนัขบ้าในท้องถิ่น เป้าประสงค์ : ไม่พบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ชักซ้อมการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้กับ อปท. และเร่งรัดภารกิจหลัก 3 ภารกิจ คือ สำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ การจัดซื้อและฉีดวัคซีน และการออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการเลี้ยงและปล่อยสัตว์ให้ครบทุกท้องถิ่น ● ได้รับงบประมาณ 371 ล้านบาท แบ่งเป็นงบสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ 60 ล้านบาท และงบสำหรับจัดซื้อวัคซีน 311 ล้านบาท ● จัดสรรงบประมาณสำหรับการสำรวจและขึ้นทะเบียนสุนัขและแมว 9,109,480 ตัว แบ่งเป็นสุนัข 6,588,469 ตัว แมว 2,521,011 ตัว เป็นเงิน 27,328,440 บาท ● จัดสรรงบประมาณสำหรับค่าวัคซีนและอุปกรณ์ในการฉีดสำหรับสุนัขและแมว 9,109,480 ตัว แบ่งเป็นสุนัข 6,588,469 ตัว แมว 2,521,011 ตัว เป็นเงิน 273,284,400 ตัว
<p>5. การประชาสัมพันธ์ เป้าประสงค์ : การเสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นศูนย์</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ประชาสัมพันธ์ผ่าน สถานีโทรทัศน์ทุกสถานี หนังสือพิมพ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง สื่อออนไลน์ อย่างต่อเนื่อง
<p>6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้า เป้าประสงค์ : มีระบบฐานข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าหนึ่งเดียว เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคนและสัตว์ และมีศูนย์บัญชาการเหตุการณ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบฐานข้อมูลโรคพิษสุนัขบ้าหนึ่งเดียว (Rabies One data) ● ปี 2560 (ระยะที่ 1): ตรวจรับแล้ว 1 งวดจาก 3 งวด และอยู่ระหว่างการออกแบบศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ● ปี 2561 (ระยะที่ 2): อยู่ระหว่างการจัดทำ TOR และการจัดสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์
<p>7. การติดตามและประเมินผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● แจ้งข้อเสนอแนะจากการติดตามโครงการฯ ปี 2560 ระดับนโยบาย ไปยังทุก

ยุทธศาสตร์	ผลงาน
<p>เป้าประสงค์ : ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ดำเนินการในระดับพื้นที่ของจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี ๒๕๖๒</p>	<p>หน่วยงานเกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำแผนระยะที่ 2 (ปี 2561-2562) ทบทวนระเบียบว่าด้วยค่าตอบแทนให้ทางราชการของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบ Thai Rabies net เป็นต้น</p>
<p>8. การพัฒนานวัตกรรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี</p> <p>เป้าประสงค์ : การสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการควบคุมโรคและจำนวนประชากรสุนัขและแมว</p>	<p>ปี 2561(ขั้นตอนการพัฒนา)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับชีววัตถุเพื่อควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ● พัฒนานวัตกรรมด้านศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด ● พัฒนานวัตกรรมด้านการเลี้ยงสัตว์ทั้งมีและไม่มีเจ้าของ ● การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่การบริหารจัดการสมัยใหม่ <p>ปี 2560 (ดำเนินการแล้ว)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การจัดทำร่างเกณฑ์มาตรฐานสถานพักพิงสำหรับประเทศไทย ● การจัดประชุมนานาชาติวันป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโลก ปี 2560 ● การตรวจคัดกรองและเฝ้าติดตามการเกิดภูมิคุ้มกันต่อโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมว ● การผลิตเอกสารเผยแพร่ความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกร ประชาชน และชุมชน (Thailand Rabies 4.0 Hunting Games)